

Sygnatura akt I Ns 333/14

POSTANOWIENIE

(...), dnia 1 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący **SSR Tomasz Kotkowski**

Protokolant starszy sekretarz Iwona Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2015 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku **I. P.**

przy udziale **Miasta Ł.**

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Powiatowego dla Miasta Łodzi z dnia 25 czerwca 1960 roku, sygn. akt Ns I 1641/60

postanawia:

1. oddalić skargę o wznowienie postępowania;
2. orzec, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 333/14

UZASADNIENIE

I. P. wносиła o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Powiatowego dla Miasta Łodzi z dnia 25 czerwca 1960 r., sygn. akt Ns I 1641/60, w którym stwierdzono, że Skarb Państwa na podstawie przedawnienia (zasiedzenia) jest właścicielem nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). Skarżąca podnosiła, że w postępowaniu nie brali udziału właściciele nieruchomości – osoby fizyczne będące spadkodawcami skarżącej. Wywodziła nadto, że postępowanie dotknięte jest nieważnością, gdyż dotyczyło nieruchomości stanowiącej już własność Skarbu Państwa.

Uczestnik postępowania Miasto Ł. wnosił o odrzucenie skargi, ewentualnie jej oddalenie. Podnosił, że skarga została wniesiona po upływie ustawowego terminu. Wywodził nadto, że skarżąca nie jest następcą prawnym poprzedniego właściciela nieruchomości (spółki akcyjnej Zakłady (...) S.A.). Wskazywał również, że w dacie wydania postanowienia prawo własności nieruchomości nie przysługiwało już spółce, ani osobom fizycznym – poprzednikom prawnym skarżącej, lecz Skarbowi Państwa. Majątek spółki był bowiem przedmiotem nacjonalizacji przeprowadzonej w 1947 roku (odpowiedź na skargę k. 26 – 28).

Sąd Rejonowy ustalił co następuje:

Nieruchomość położona w Ł. przy ul. (...) oznaczona była numerem (...) w dawnej księdze wieczystej rep. hip. nr (...). Jako właściciel nieruchomości ujawniona była w księdze Zakłady (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. Podstawą wpisania spółki do rep. hip. była umowa sprzedaży zawarta w dniu 21 grudnia 1928 r.

Dowód: zaświadczenie k. 5 akt Ns I 1641/60 Sądu Powiatowego dla Miasta Łodzi w Łodzi, skan rep. hip. k. 35

Wszystkie akcje spółki były akcjami na okaziciela.

Dowód: wniosek k. 48

W dniu 29 kwietnia 1932 r. akcjonariuszami spółki byli K. H., Z. H., H. R. i I. C..

Dowód: kopia aktu notarialnego k. 65, zeznania I. P. k. 74

Podczas II wojny światowej akcjonariusze zostali pozbawieni faktycznej kontroli nad spółką, w tym możliwości powołania zarządu.

Dowód: pismo k. 63 (tłumaczenie k. 62), zeznania I. P. k. 74

Orzeczeniem nr 5 z dnia 20 czerwca 1947 r. Minister Przemysłu i Handlu orzekł o przejściu na własność Państwa bez odszkodowania m.in. przedsiębiorstwa Zakładów (...) Spółki Akcyjnej. Orzeczenie zostało wydane na podstawie art. 2 ust. 7 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz.U. Nr 3, poz. 17) oraz § 65 ust. 1 pkt. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1947 r. w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa (Dz. U. Nr 16, poz. 62).

Monitor Polski z dnia 2 lipca 1947 r., nr 92, poz. 616 (kopia k. 50dw – 7)

Postanowieniem z dnia 29 czerwca 1960 r. Sąd Powiatowy dla Miasta Łodzi w Łodzi na podstawie art. 34 ust. 1 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i ponemieckich stwierdził, że Skarb Państwa na podstawie przedawnienia (zasiedzenia) jest właścicielem nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) o powierzchni (...) m⁽²⁾ oznaczonej nr (...)w rep. hip. Nr (...).

Postanowienie k. 12 akt Ns I 1641/60 Sądu Powiatowego dla Miasta Łodzi w Łodzi

W toku postępowania właściciel nieruchomości (Zakłady (...) Spółka Akcyjna) reprezentowany był przez kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu. W sporządzonym piśmie procesowym kurator oświadczył, że „właściciel tej nieruchomości H. zmarł”, a jego spadkobiercy nie zostali odnalezieni.

Postanowienie k. 6, pismo k. 10 akt Ns I 1641/60 Sądu Powiatowego dla Miasta Łodzi w Łodzi

Spółka została wykreślona z rejestru handlowego postanowieniem Sądu Powiatowego dla Miasta Łodzi w Łodzi z dnia 17 grudnia 1965 r.

Dowód: postanowienie k. 64

Akcje spółki zostały zniszczone.

Dowód: zeznania I. P. k. 74

Aktualnie w księdze wieczystej prowadzonej dla przedmiotowej nieruchomości, jako właściciel nieruchomości ujawnione jest Miasto Ł..

Dowód: odpis księgi wieczystej k. 14 - 17

I. P. jest spadkobierczynią I. C. de domo H. oraz H. K. I - voto R. de domo H..

Dowód: postanowienie k. 11 akt V Ns II 507/92

I. P. dowiedziała się o istnieniu postanowienia z dnia 29 czerwca 1960 r. z pisma Urzędu Miasta Ł. z dnia 13 grudnia 2013 r.

Dowód: pismo k. 13, zeznania I. P. k. 74

Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie przedstawionych dokumentów oraz zeznań I. P..

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 524 § 2 k.p.c. zainteresowany, który nie był uczestnikiem postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, może żądać wznowienia postępowania, jeżeli postanowienie to narusza jego prawa. W takim wypadku stosuje się przepisy o wznowieniu postępowania z powodu pozbawienia możliwości działania. Zgodnie z dyspozycją art. 401 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności, jeżeli strona (...) wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania. Termin do wniesienia skargi z tej przyczyny wynosi trzy miesiące i liczony jest od dnia, w którym zainteresowany dowiedział się o orzeczeniu (art. 407 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd przyjął, iż skarga o wznowienie postępowania została wniesiona w określonym przez ustawę terminie. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania, skarżąca dowiedziała się o istnieniu zaskarżonego postanowienia z pisma (...) z dnia datowanego na dzień 13 grudnia 2013 r. (k. 13). Skarga została wniesiona w dniu 13 marca 2014 r., a zatem z zachowaniem ustawowego trzymiesięcznego terminu. Uczestnik postępowania – wywodząc, że skarga jest spóźniona – powoływał się na pisma pozwanej z 14 sierpnia 2008 r. i 23 września 2013 r. (k. 38 - 39). Z pism tych nie wynika jednak, aby skarżąca wiedziała o istnieniu zaskarżonego postanowienia. Również postępowanie prowadzone przez Sąd z urzędu (k. 20, k.23) nie wykazało, aby doszło do uchybienia terminowi.

Przechodząc do merytorycznej analizy skargi o wznowienie postępowania, należy wskazać, że jest ona bezzasadna. Jak już wskazano, z art. 524 § 2 k.p.c. wynika, że zainteresowany w sprawie może żądać wznowienia postępowania, jeżeli postanowienie to narusza jego prawa. Skarżący obowiązany jest zatem wykazać, że posiada przymiot zainteresowanego w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c. oraz kumulatywnie dwie przesłanki wznowienia - brak uczestniczenia bez własnej winy w pierwotnym postępowaniu i naruszenie orzeczeniem jego praw rozumianych jako uprawnienia o charakterze materialnoprawnym, a nie proceduralnym (postanowienie SN z dnia 4 kwietnia 2014 r., sygn. akt II CSK 374/13, Legalis nr 998536).

Jak stanowi art. 510 § 1 k.p.c. zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania. W rozważanym wypadku zainteresowanym w sprawie mogła być wyłącznie Spółka Akcyjna Zakłady (...), wciąż ujawniona w księdze wieczystej jako właściciel nieruchomości. Z uwagi na to, że spółka posiada zdolność prawną i sądową, jest odrębnym od akcjonariuszy podmiotem praw (w tym prawa własności) i obowiązków. Innymi słowy, z faktu że właścicielem określonej rzeczy jest spółka, nie można wywodzić, że właścicielem jest również akcjonariusz spółki. Płyne stąd wniosek, że akcjonariusze spółki nie byli zainteresowanymi w sprawie Ns I 1641/60, a postanowienie zapadłe w tej sprawie nie narusza ich materialnoprawnych uprawnień. Tym samym nie mogły zostać naruszone również materialnoprawne uprawnienia skarżącej, co uzasadnia oddalenie skargi.

Na marginesie należy dodać, że orzeczenie w sprawie Ns I 1641/60 faktycznie nie wpływało również na prawa i obowiązki samej spółki. W 1960 roku spółka – choć nadal ujawniona w księdze wieczystej – nie była już bowiem właścicielem nieruchomości. Spółka utraciła bowiem własność nieruchomości już wcześniej - na skutek nacjonalizacji przeprowadzonej orzeczeniem nr 5 z dnia 20 czerwca 1947 r. Skoro spółka utraciła własność nieruchomości w 1947 r., nie mogła zostać powtórnie jej pozbawiona w 1960 roku. Okoliczność ta nie stanowi jednak podstawy do wznowienia postępowania i oddalenia wniosku, wobec tego, że orzeczenie nie narusza uprawnień skarżącej.

Gdyby nawet przyjąć, że akcjonariusz spółki mógłby być zainteresowanym w sprawie, pamiętać należy, że skarżąca nie wykazała, aby w jej spadkodawczynie miały w 1960 r. status akcjonariuszy spółki, jak również by sama skarżąca miała aktualnie status akcjonariusza spółki. Należy bowiem mieć na uwadze, że akcje spółki były akcjami na okaziciela (k. 48). Oznacza to, że uprawnionym z tytułu dokumentu (akcjonariuszem) jest osoba, która przedstawi dokument,

zaś przeniesienie prawa następuje przez przeniesienie własności dokumentu, do czego potrzebne jest jego wydanie. W niniejszej sprawie skarżąca wykazała jedynie, że jej spadkodawczyni były akcjonariuszami spółki w 1932 roku (k. 65). Nie wykazała natomiast, by uprawnienia inkorporowane w akcjach służyły im również w 1960 roku, zaś jej samej – na datę orzekania. Akcje zostały bowiem przekazane do banku w W. (k. 74, zeznania skarżącej nie dały podstaw by ustalić, na jakiej dokładnie podstawie faktycznej i prawnej), gdzie zostały zniszczone. Nie zostało natomiast przeprowadzone postępowanie o umorzenie utraconych dokumentów.

Nie jest przy tym przekonująca argumentacja skarżącej odwołująca się do hipotetycznego przyszłego uchwalenia tzw. ustawy reprivatyzacyjnej. Skarżąca wywodziła, że w razie uchwalenia takiej ustawy, służyć jej będą roszczenia odszkodowawcze związane z nacjonalizacją, które nie służą w razie utraty własności przez zasiedzenie (przedawnienie). Poza przyszłymi i niepewnymi warunkami ewentualnej reprivatyzacji, argumentacja ta nie przekonuje również z tego powodu, że w dacie nacjonalizacji spółka bezspornie była właścicielem przedmiotowej nieruchomości. Z orzeczenia nacjonalizacyjnego wynika, że przedsiębiorstwo spółki przeszło na własność Skarbu Państwa wraz z całym nieruchomości i ruchomym majątkiem. Nie ulega zatem wątpliwości, że spółka utraciła prawo własności na skutek orzeczenia nacjonalizacyjnego. Należy zatem zakładać, że późniejsze – bezprzedmiotowe – stwierdzenie zasiedzenia nie powinno mieć wpływu na ewentualne przyszłe roszczenia odszkodowawcze.

Wobec powyższego, Sąd oddalił skargę o wznowienie postępowania jako bezzasadną.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.